

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
ÚSTAV DOVEDNOSTNÍ VÝUKY A INOVACE STUDIA

PROJEKT „TEORIE – DOVEDNOSTI – PRAXE: INOVACE STUDIA PRÁVA“
reg. č. CZ.1.07/2.2.00/15.0198, Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Dopad rozhodovací praxe ESD

Důchodové pojištění

Důchodové pojištění

- Rozsah koordinace
 - Starobní důchody,
 - Pozůstalostní důchody,
 - Invalidní důchody,
 - Předdůchodové dávky

Metody koordinace

- Metoda dílčích důchodů – základní přístup – čl. 50:
 - Celkový důchod se skládá z určitého počtu důchodů, každý je založen na době pojištění získané v konkrétním ČS
 - Odlišnost od dávek v nemoci – integrační princip, podle něhož je poskytována jedna dávka podle jedné právní úpravy
 - důchodové dávky jsou dlouhodobé a bylo by nespravedlivé zatěžovat jeden stát

Metoda dílčích důchodů

- Základní pravidla
 - Všechny státy jsou povinny stanovit dávky podle svých předpisů – dílčí (poměrné důchody)
 - Pokud oprávněná osoba nepožádá o odklad nebo
 - Nejsou ještě splněny podmínky či už nejsou splněny podmínky
 - Nárok se uplatňuje u jednoho ČS – poslední ČS, jehož právní úprava se použije – kontaktní instituce
 - Čl. 46 prováděcího nařízení
 - Žadatel předkládá všechny podklady
- Kontaktní instituce (čl. 47 prováděcího nařízení) zašle žádost o důchod ostatním dotčeným institucím
- Ostatní instituce
 - Musí informovat kontaktní instituce o obdobích splněných podle jejich právní úpravy
 - Musí vypočítat svou poměrnou dávku
- Každá dotčená instituce zašle žadateli rozhodnutí, v němž specifikuje období a příjmy, které zahrnuje (čl. 48 prováděcího nařízení)

Zásada sčítání dob pojištění

- Čl. 6 nařízení
- U dlouhodobých dávek se uplatňuje pouze pro získání, udržení a překrytí nároku na dávku, ale ne pro výpočet dávky
- Sčítání dob pojištění pro výpočet dávky by vedlo k násobnému započtení jednotlivých dob
- Sčítání dob pojištění ve zvláštních případech
 - Specifické činnosti – lze započítávat pouze takové období v jiném ČS, která odpovídají spec.schématům případně spec. činnostem
 - Omezení principu sčítání dob pojištění
- Čl. 51 odst. 3 nařízení
 - Fiktivní pojištění
 - Pokud ČS vyžaduje existenci pojištění ke dni materializace sociální události (např. pro pozůstalostní důchod se vyžaduje, aby zemřelý byl ke dni smrti účasten pojištění), má se za to, že podmínka je splněna, pokud
 - Žadatel byl dříve pojištěn podle daného schématu
 - V okamžiku vzniku sociální události je pojištěn podle právní úpravy jiného ČS pro stejnou sociální událost a má nárok na dávku podle tohoto zákonodárství

Výpočet důchodu – čl. 52

- Každý ČS, na jehož území byl žadatel pojištěn
 - Vypočte tzv. nezávislý důchod
 - Posuzuje pouze období získaná na jeho území a nepřihlíží k dalším obdobím
 - Posuzuje žádost výlučně podle vlastní právní úpravy
- Každý ČS musí vypočítat poměrný důchod ve třech krocích
 - Teoretická výše důchodu
 - Poměrný důchod
 - Srovnání nezávislého důchodu a poměrného důchodu

Výpočet poměrného důchodu

- Teoretická výše důchodu
 - Odpovídá důchodu, který by byl získán, pokud by všechny doby pojištění byly získány na území ČR
 - Počet teoretických důchodů odpovídá počtu států, které jsou v koordinaci
- Poměrný důchod
 - Vypočítává každý stát, který je v koordinaci
 - Bere v úvahu poměr mezi dobou pojištění získanou podle jeho právní úpravy a celkovou dobou pojištění podle úprav všech ČR
 - Musí se řešit překrývání dob pojištění
- Srovnání nezávislého a poměrného důchodu (po odstranění překryvu), budou poskytovány ty důchody, které budou vyšší

Příklad

- F. V. získal celkovou dobu pojištění 40 let ve třech zemích
 - Stát X – doba pojištění 10 let
 - Stát Y – doba pojištění 20 let
 - Stát Z – doba pojištění 10 let
- Teoretická výše důchodu
 - Stát X pravidlo je 2% za každý rok pojištění, tedy 2% krát 40 roků, tj. 80 %
 - Stát Y pravidlo - výše důchodu je 1,75 % z posledního příjmu za každý rok pojištění, tedy 1,75 % krát 40
 - Stát Z poskytuje důchod ve výši 1.500 eur bez ohledu na dobu pojištění nebo pobytu, tedy 1.500 eur
- Poměrný důchod
 - Stát X $10/40$ z 80 %
 - Stát Y $20/40$ z (1,75 % krát 40)
 - Stát Z $10/40$ z 1.500 eur

Předcházení souběhu – čl. 53

- Souběh připadá v úvahu
 - Dávky stejného druhu – dávky vyplývají z vlastního pojištění žadatele (originální důchody)
 - Dávky různého druhu – ostatní dávky (souběh originálního a derivativního důchodu)
- Obecná pravidla
 - Kompetentní instituce přihlíží k dávkám nebo příjmům získaným v jiném ČS pouze tehdy, pokud do použítá právní úprava vyžaduje
 - Bere se v úvahu „hrubá“ dávka
 - Národní pravidla proti souběhu nesmí přihlížet k důchodům z dobrovolného pojištění nebo dobrovolného pokračujícího pojištění

Souběh originálních důchodů – čl. 54

- Pravidla předcházení souběhu stanovená národními právními úpravami ČR nelze aplikovat na poměrné důchody
- Národní pravidla předcházení souběhu se použijí pouze na nezávislé důchody
 - Pokud jsou dávkou, jejíž výše nezávisí na době pojištění nebo bydliště nebo
 - Pokud jsou dávkou, jejíž výše je určena na základě započtené doby po vzniku sociální události a je v souběhu
 - S dávkou stejného druhu
 - S dávkou nezávislou na době pojištění nebo bydliště

Souběh dávek různého druhu – čl. 55

- Krácení pro souběh probíhá vůči všem dávkám
- Dávka, s níž nesmí být důchody v souběhu, se rozdělí na části odpovídající počtu důchodů v souběhu a důchody se krátí (nezávislé důchody)
- Dávka, která nesmí být v souběhu, se rozděluje podle poměru důchodů v souběhu (poměrné důchody)
- Při souběhu nezávislého důchodu a poměrného důchodu se použijí obě metody na příslušnou skupinu důchodů

Děkuji za pozornost

Tento studijní materiál byl vytvořen jako výstup z projektu č. CZ.1.07/2.2.00/15.0198

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

